ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ 7

ΤΙΤΛΟΣ: ΕΜΠΟΡΙΑ ΟΠΩΡΟΚΑΠΝΕΥΤΙΚΩΝ

- Γενικό ωχαίριο μελέτης για αγροτικά δωάρχει; Ποιό είναι;

- Καταταξιακά μεγέθη για τα ωροβλήματα - Προτεινόμενα μέτρα μοιάζουν βραχυωρόθεσμα - τεχνοκρατικά διότι δεν εντάσσονται σε γενικό ωχαίριο (συνεταιρισμοί)
- Ζωοτροφές (χόρτο) - ποιοτικοί ένα δόχεια μέχρι σελ. 14. Μπορούσε να είναι ακόμη πιό αιχμαλωτισμένο.

Μοιάζει να έχουμε εκείδη δωάρχει αντίστοιχη μελέτη του ΚΕΠΕ - Τί προσφέρει περισσότερο από μελέτη του ΚΕΠΕ; - Δωάρχει μελέτη Αγροτικής Τράπεζας. (Θα έπρεπε

ΑΘΗΝΑ 1978

να υπάρχουν διαμορφές σάν αντιδιαστολή δύο καταστάσεων)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

I. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

1. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΛΧΑΝΑΓΟΡΑ (ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)

2. ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ

3. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

II. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

III. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Αθήνα, Μάιος 1978

ΕΜΠΟΡΙΑ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Ἡ ἐμπορία τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς σπουδαιότερες φάσεις τοῦ κυκλώματος παραγωγή-τυποποίηση-ἐμπορία-κατανάλωση ἑνός προϊόντος ἀφοῦ ἀπό αὐτό τό στάδιο θά ἐξαρτηθεῖ καί τό εἰσόδημα τοῦ ἀγρότη. ("Ἔχοντας βέβαια δεδομένο ὅτι ἔγιναν ὅλες οἱ καλλιεργητικές φροντίδες γιά μιά ἱκανοποιητική στρεμματική ἀπόδοση).

Σήμερα ὑπάρχει κρατική παρέμβαση γιά τήν συγκέντρωση ὡρισμένων γεωργικῶν προϊόντων
εἴτε ἀπό Κρατικούς Ὀργανισμούς ὅπως ΑΣΟ γιά τήν Κορινθιακή σταφίδα καί ΕΟΚ γιά τόν καπνό,
εἴτε ἀπό Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις ὅπως ΚΥΔΕΠ γιά τά δημητριακά, βαμβάκι κ.λ.π. ΚΣΟΣ γιά τήν σουλτανίνα, ΣΥΚΥΚΗ γιά τά σύκα, ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ γιά τό λάδι καί τίς ἐλιές καί ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ γιά τά αὐγά καί τό κρέας πουλερικῶν. Γιά τά ὀπωροκηπευτικά (φρούτα, λαχανικά) δέν ὑπάρχει ὀργανωμένο δίκτυο διακίνησης-ἐμπορίας σέ ὑψηλή βάση μέ ἀποτέλεσμα ἀκόμη καί οἱ τιμές τους νά διαμορφώνονται ἀπό τούς διάφορους ἐνδιάμεσους ἀφοῦ αὐτοί ἔχουν στά χέρια τους τό ἐμπόριο καί ὄχι οἱ παραγωγοί. Οἱ λόγοι πού μᾶς κάνουν νά ἀσχοληθοῦμε μέ τήν ἐμπορία ἰδιαίτερα τῶν ὀπωροκηπευτικῶν καί ὄχι ὅλων τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ι.- Τά φρούτα καί λαχανικά χαρακτηρίζονται ἀπό ἰδιαίτερα γνωρίσματα ὅπως:

α) Ἡ φθαρτότητα καί τό εὐαλλοίωτο αὐτῶν, πρᾶγμα πού δημιουργεῖ προβλήματα μεταφορᾶς καί ἀποθήκευσης μέ ἀποτέλεσμα οἱ ἔμποροι νά ἐκμεταλλεύονται αὐτή τήν κατάσταση σέ βάρος τῶν παραγωγῶν.

β) Ἡ ἐποχικότητα τῆς παραγωγῆς τους (περίοδος αἰχμῆς σέ μεγάλη προσφορά).

2.- Ἀποτελοῦν ἕνα σημαντικό τομέα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἀφοῦ συμμετέχουν γύρω στό 1/4 τῆς ἀκαθάριστης ἀξίας ὅλης τῆς φυτικῆς παραγωγῆς καί ἀπασχολοῦνται πολλές γεωργικές οἰκογένειες.

3.- Τά φρούτα καί λαχανικά ἀποτελοῦν ἀντικείμενο πολύτιμου συναλλάγματος στήν χώρα μας γιατί ζητοῦνται στό ἐξωτερικό. Τό 1976 ἡ ἀξία τῶν ἐξαγωγῶν νωπῶν φρούτων καί λαχανικῶν ἦταν πάνω ἀπό 6,6 δισεκατομμύρια δραχμές, (φρούτα 4,6 καί λαχανικά 2 δισεκατομμύρια δραχμές). Καί

./.

4.- Ἡ ἔλλειψη ὀργάνωσης, σέ ὑγιῆ βάση, τῆς διακίνησης καί ἐμπορίας εἶναι πολύ πιό ἔντονη στά ὀπωροκηπευτικά, ἀπ' ὅτι σέ ἄλλα προϊόντα καί ἀποτέλεσμα αὐτοῦ εἶναι νά ὑπεισέρχονται στό ἐμπόριό τους πολλοί ἐνδιάμεσοι πού ἐκμεταλλεύονται τούς παραγωγούς καί καταναλωτές.

Α. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Ι. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Ι) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑ (ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)

Γιά τήν διακίνηση τῶν φρούτων καί λαχανικῶν λειτουργοῦν οἱ δύο Κεντρικές Λαχαναγορές στήν Ἀθήνα καί Θεσ/νίκη. Ἡ κεντρική Λαχαναγορά Θεσσαλονίκης εἶναι καινούργια καί λειτουργεῖ ἀπό τό 1975. Ἡ Κεντρική Λαχαναγορά Ἀθηνῶν εἶναι Ν.Π.Δ.Δ. κάτω ἀπό τήν ἐποπτεία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καί Ἐμπορίου καί λειτουργεῖ ἀπό τό 1965.

Ἡ διακίνηση τῶν φρούτων καί λαχανικῶν μέσω τῶν 2 Κεντρικῶν Λαχαναγορῶν εἶναι ὑποχρεωτική. ; Ἐωαρχία ;

Τό μεγαλύτερο μέρος διακινεῖται μέσω τῆς Κεντρικῆς Λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν.

Μέ τήν ἵδρυση τῆς Κεντρικῆς Λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν ἐκτός ἀπό τούς χονδρεμπόρους εἶχαν τό δικαίωμα νά ἐγκατασταθοῦν καί οἱ Γεωργικές Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις. Ἔτσι ἀπό τά 500 καταστήματα φρούτων καί λαχανικῶν τά 120 προορίζονταν γιά τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς. Στήν ἀρχή λοιπόν ἐγκαταστάθηκαν 80 καταστήματα τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων πού σήμερα εἶναι ζήτημα ἄν λειτουργοῦν 22 καταστήματα 13 μόνον Συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, ἐνῶ στήν ἴδια ἀγορά (Κ.Λ.Α.) εἶναι ἐγκατεστημένοι 1100 χονδρέμποροι. Στήν οὐσία λοιπόν τό ἐμπόριο γίνεται μόνο ἀπό τούς χονδρεμπόρους πού ἀποτελοῦν μονοπώλιακό καθεστώς. Αὐτό σημαίνει κλειστό ἐπάγγελμα πού μετά θάνατο, μεταβιβάζεται στούς κληρονόμους τους. Πραγματικά δέν μπορεῖ κανείς ἄλλος ἐκτός ἀπό τούς χονδρεμπόρους

./.

καί τήν οἰκογένειά τους νά μπεῖ στήν Κεντρική Λαχαναγορά Ἀθηνῶν ὅπως καί στήν Κεντρική Λαχαναγορά Θεσσαλονίκης.

2.- ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ

Τό προϊόν ξεκινᾶ ἀπό τήν παραγωγή γιά τήν ὁποία ὑπεύθυνος εἶναι ὁ καλλιεργητής καί μέχρι νά φθάσει στόν καταναλωτή παρεμβάλλονται: ὁ χονδρέμπορος, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ χονδρεμπόρου, ὁ μεσίτης, ὁ τοπικός ἔμπορος καί τέλος ὁ λιανέμπορος.

Ἡ διάθεση τοῦ προϊόντος ἀπό τόν παραγωγό στήν κατανάλωση γίνεται:

α) μέσω τῶν χονδρεμπόρων ἤ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ χονδρεμπόρου, ἤ τοῦ μεσίτη ἤ τοῦ τοπικοῦ ἐμπόρου (ὁ πιό συνηθισμένος τρόπος). Τό 80°/ο τῆς διακινούμενης ποσότητας γίνεται μέσω τῶν χονδρεμπόρων τῶν 2 Κεντρικῶν Λαχαναγορῶν.

β) μέσω τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων (πολύ σπάνια)

γ) ἀπ'εὐθείας στούς λιανοπωλητές (αὐτό γίνεται κυρίως στά μέρη ὅπου δέν λειτουργεῖ Κεντρική Λαχαναγορά) καί

δ) ἀπ'εὐθείας στήν κατανάλωση (λαϊκή ἀγορά ἤ πώληση ἔξω ἀπό τά ἀγροκτήματα τῶν παραγωγῶν).

Ἡ ἀγορά τῶν προϊόντων τοῦ παραγωγοῦ ἀπό τόν χονδρέμπορο γίνεται ὡς ἑξῆς:

α) Ὁ χονδρέμπορος διακινεῖ τά προϊόντα γιά λογαριασμό τοῦ παραγωγοῦ μέ προμήθεια 7-12° /ο στίς ἀκαθάριστες εἰσπράξεις. Ὅλα τά ἔξοδα διακίνησης, τυποποίησης (ἄν ὑπάρχει) βαρύνουν τόν παραγωγό. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ παραγωγός μεταβάλεται σ'ἕνα εἶδος ἐμπόρου μέ τούς γνωστούς κινδύνους τοῦ ἐμπορίου χωρίς ὅμως νά ἀπολαμβάνει καί τά ἀνάλογα κέρδη. Ἄλλωστε εἶναι τόσο δύσκολο, σχεδόν ἀδύνατο, νά ἐλέγξει ὁ παραγωγός τήν εἰλικρίνεια τῆς ἐκκαθάρισης λογαριασμοῦ πού κάνει ὁ χονδρέμπορος.

./.

Τό 80°/ο τῶν φρούτων καί λαχανικῶν διακινεῖται μ'αὐτό τόν τρόπο, δηλ. οἱ χονδρέμποροι τά παίρνουν ἀπό τούς παραγωγούς μέ προμήθεια.

Διαφορά δεύ εἶναι καταστατική

β) Οἱ παραγωγοί πουλᾶνε ἀπ'εὐθείας τά προϊόντα τους στούς χονδρεμπόρους βάσει μιᾶς συμφωνημένης τιμῆς. Τά ἔξοδα διακίνησης καί τυποποίησης βαρύνουν τόν παραγωγό ἤ τόν ἔμπορο ἀνάλογα μέ τή συμφωνία πού ἔχουν κάνει μέσω τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ χονδρέμπορου ἤ τοῦ τοπικοῦ ἐμπόρου. Τό νόμιμο κέρδος τῶν χονδρεμπόρων ἀπό τήν πώληση τῶν προϊόντων στούς λιανεμπόρους εἶναι 6-12°/ο (συνήθως ὅμως εἶναι 10-12°/ο).

Σημείωση: Πολλές φορές ἐπίσης οἱ παραγωγοί πουλᾶνε τό προϊόν πρίν ἀπό τήν συγκομιδή δηλ. τήν "ἠρτωμένη σοδειά" ὅπως λέγεται, αὐτό σημαίνει πώληση "κουτουράδα" πού φυσικά ζημιωμένος εἶναι ὁ παραγωγός.

Τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἐμπορίου τῶν ὀπωροκηπευτικῶν γίνεται στίς 2 Κεντρικές Λαχαναγορές ὅπου γίνεται ἡ πώληση τῶν φρούτων καί λαχανικῶν ἀπό τούς χονδρεμπόρους στούς λιανεμπόρους. Τό νόμιμο κέρδος τῶν λιανεμπόρων ἀπό τήν πώληση στήν κατανάλωση κυμαίνεται ἀπό 15-35°/ο (συνήθως ὅμως εἶναι 30-35°/ο).

3. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Ἄν ἐξαιρέσουμε ὁρισμένα προϊόντα ὅπως ροδάκινα, βερύκοκα καί ἀγγουράκια πού προ ορίζονται γιά ἐξαγωγές καί ὅπου παρατηρεῖται κάποια συνεταιριστική δραστηριότητα, στό ἐσωτερικό ἐμπόριο τῶν ὀπωροκηπευτικῶν λείπει. Ἐξαίρεση ἀποτελοῦν οἱ 13 συνεταιριστικές ὀργανώσεις πού εἶναι ἐγκατεστημένες στήν Κεντρική Λαχαναγορά Ἀθηνῶν καί ἴσως μερικές ἀκόμα σέ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδας. Ἄν σκεφθοῦμε ὅμως ὅτι σήμερα ὑπάρχουν 7000 συνεταιριστικές ὀργανώσεις ἀπό τίς ὁποῖες οἱ 5000 εἶναι πιστωτικοί συνεταιρισμοί καί μόνο 229 ἀσχολοῦνται μέ τήν ἐμπορία ἀπ'τούς ὁποίους

./.

113 (76 φρούτων καί 37 κηπευτικών) είναι συνεταιρισμοί πώλησης οπωροκηπευτικών διαπιστώνουμε ότι το έμπόριο των οπωροκηπευτικών βρίσκεται στά χέρια των χονδρεμπόρων καί όχι στούς συνεταιρισμούς των παραγωγών.

Το 72% των συνεταιριστικών οργανώσεων στή χώρα μας είναι πιστωτικοί (παραμάγαζα συν/σμών της ΑΤΕ) καί 1,6% των Γεωργικών Συνεταιρισμών ασχολείται μέ τήν διαχείρηση των οπωροκηπευτικών (πιθανόν το 1,6% στήν πραγματικότητα νά είναι μικρότερο, γιατί είναι ένδεχόμενο νά αδράνησαν μερικές από τίς Συνεταιριστικές οργανώσεις πώλησης οπωροκηπευτικών). Αντίθετα στίς χώρες της ΕΟΚ ή συνεταιριστική δραστηριότητα στά οπωροκηπευτικά είναι πολύ ανεπτυγμένη όπως φαίνεται από τόν παρακάτω πίνακα:

Ποσοστά % της συνολικής ποσότητας φρούτων καί λαχανικών πού διακινούνται από Συνεταιριστικές Οργανώσεις στίς χώρες της Ε.Ο.Κ.

	Δ.Γερμανία	Ολλανδία	Βέλγιο	Λουξ.	Γαλλία	Ιταλία	Δανία	Ην.Βασ.	Ιρλανδία
ΦΡΟΥΤΑ	75	95	35		40	46	60	16	16
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	50	100	50		30	5	50	10	18

Η συμμετοχή των Συνεταιριστικών Οργανώσεων στή διακίνηση των οπωροκηπευτικών (εσωτερικό καί εξωτερικό έμπόριο) είναι γιά ορισμένα μόνο είδη ή εξής: (ΕΛΛΑΔΑ)

	ΡΟΔΑΚΙΝΑ	ΕΠΙΤΡ/ΣΤΑΦΥΛΙΑ	ΒΕΡΥΚΟΚΑ	ΦΡΑΟΥΛΑ	ΜΗΛΑ	ΑΓΓΟΥΡΙΑ
ΕΣΩΤΕΡ/	8,5%	περιωρισμένη	περιωρισ.	ελάχιστη	περιωρ.	περιωρισμ.
ΕΞΩΤΕΡ.	59%	50%	20%	40%	6%	60%

Παρατηρούμε μιά συμμετοχή σημαντική μόνο γιά μερικά προϊόντα πού εξάγονται καί κυρίως τά ροδάκινα, επιτραπέζια σταφύλια, φράουλα, βερύκοκα καί άγγούρια. Κι'αυτό γίνεται αναγκαστικά γιατί ή ΕΟΚ επιβάλει ορισμένες προδιαγραφές αυτών των προϊόντων πού ο παραγωγός είναι δύσκολον'ανταποκριθεί καί γι'αυτό παρατηρείται ή συμμετοχή των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

./.

Στό ἐσωτερικό ὅμως ἀπουσιάζει τελείως σχεδόν ἡ συνεταιριστική δραστηριότητα στήν διακίνηση αὐτῶν τῶν προϊόντων.

Εἴπαμε καί προηγούμενα ὅτι στήν Κεντρική Λαχαναγορά Ἀθηνῶν εἶχαν τό δικαίωμα νά ἐγκατασταθοῦν 120 καταστήματα Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων. Ἔτσι ἐνῶ στήν ἀρχή ξεκίνησαν 80 καταστήματα σήμερα λειτουργοῦν μόνο 22 πού ἀνήκουν σέ 13 Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις. Αὐτό ἔδωσε τήν εὐκαιρία στούς χονδρεμπόρους νά "ἰσχυρισθοῦν" ὅτι οἱ Συνεταιριστικές ὀργανώσεις δέν εἶναι σέ θέση νά ἀναλάβουν τήν ἐμπορία τῶν φρούτων καί λαχανικῶν.

Εἶναι πράγματι ἔτσι ἤ μήπως ὑπάρχουν ἄλλοι σοβαροί λόγοι ἐξ'αἰτίας τῶν ὁποίων δέν μπόρεσαν οἱ Γεωργικοί Συνεταιρισμοί ν'ἀντέξουν τόν ἀνταγωνισμό τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐμπορίου; Σύμφωνα μέ ὑπεύθυνες γνῶμες ἀνθρώπων πού ἐργάσθηκαν στήν Κεντρική Λαχαναγορά καί ἔζησαν τά προβλήματα ἀπό κοντά ἡ ἀλήθεια εἶναι ἄλλη ἀπ'αὐτή πού ἰσχυρίζονται οἱ χονδρέμποροι.

Γνωρίζουμε ὅτι μέ τό σημερινό σύστημα λειτουργίας τῆς Κεντρικῆς Λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν, τό ἐπάγγελμα τοῦ χονδρεμπόρου εἶναι κλειστό καί μάλιστα κληρονομικό, πού σημαίνει μονοπωλιακή δραστηριότητα καί ἔλλειψη ἐλεύθερου ἀνταγωνισμοῦ σ'αὐτό τό χῶρο.

Τό 80°/ο περίπου τῶν φρουτολαχανικῶν οἱ χονδρέμποροι τό παίρνουν ἀπό τούς παραγωγούς "ἐπί προμηθείᾳ" κάνοντας στό τέλος ἐκκαθάριση (συνήθως δέν μένει τίποτα γιά τούς παραγωγούς). μέ βάση τίς ἀνώτατες τιμές πού ὁρίζει ἡ Ἀγορανομία.

Οἱ χονδρέμποροι λοιπόν ὀχυρώνονται νόμιμα καί ἀποκομίζουν παράνομα κέρδη σέ βάρος τῶν παραγωγῶν. (Δικαιολογοῦν περισσότερα ἔξοδα ἀπό τά πραγματικά).

Ἐπί πλέον οἱ Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις, ὅπως εἶναι φυσικό, δέν ἔχουν τή δυνατότητα καί εὐελιξία τῶν χονδρεμπόρων, γιά νά μπορέσουν νά τούς συναγωνιστοῦν μέσα στό πανδαιμόνιο πού δημιουργεῖται κάθε μέρα στήν Κεντρική Λαχαναγορά Ἀθηνῶν ἀπ'ὅπου χιλιάδες τόννοι φρούτων καί

ὄχι ἱκανοποιητικό

./.

λαχανικῶν περνοῦν σέ λίγη ὥρα ἀπό τούς ΙΙΟΟ περίπου χονδρεμπόρους στούς ἐκπροσώπους 30.000 περίπου καταστημάτων λιανικῆς πώλησης φρούτων καί λαχανικῶν τῆς Ἀθήνας.

Ἔτσι μοιραῖα τό ἐμπόριο τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων ὑποκύπτει στόν "ἐλεύθερο" ἀνταγωνισμό τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐμπορίου πού τελικά δέν εἶναι καθόλου ἐλεύθερος, ἀφοῦ οἱ ἀγορανομικές διατάξεις ἰσχύουν τελικά μόνο γιά τίς Συνεταιριστικές ὀργανώσεις καί ὄχι γιά τούς χονδρεμπόρους πού ἐφευρίσκουν διάφορους τρόπους νά καλύπτονται νομικά.

στοιχεῖα;

Ἑπομένως ὁ σπουδαιότερος λόγος πού οἱ Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις δέν μπόρεσαν νά ἐπιζήσουν εἶναι ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός μεταξύ αὐτῶν καί τῶν χονδρεμπόρων. Ἐκτός ὅμως ἀπ' αὐτή τή βασική αἰτία εἶναι καί οἱ παρακάτω λόγοι:

Οἱ θεσμικές ἀδυναμίες τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Τό Νομοσχέδιο "Περί Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν" τούς ἀναγκάζει νά εἶναι κάτω ἀπό τόν ἔλεγχο καί ἐποπτεία τῶν Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν. Οἱ Γεωργικοί Συνεταιρισμοί πρέπει ν' ἀναδιοργανωθοῦν μέ βάση τήν δημοκρατική λειτουργία τους καί νά σταματήσει τό Κράτος νά τούς κηδεμονεύει.

τί σχέση ἔχει ἐδῶ;

Ἡ ἔλλειψη ὀργάνωσης τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων στόν τομέα τῆς ἐμπορίας τῶν ὀπωροκηπευτικῶν μέ ἀποτέλεσμα νά μή μποροῦν νά ἐξασφαλίζουν σταθερή ἀποστολή προϊόντων καλῆς ποιότητος καί συσκευασίας.

γιατί;

Ἡ ἀδυναμία τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν νά ἔχουν μεγάλη ποικιλία προϊόντων, γιατί συνήθως πουλοῦσαν προϊόντα τῆς περιοχῆς τους.

Ἡ ἀδυναμία τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν νά πουλοῦν μέ πίστωση στούς λιανεμπόρους καί νά δίνουν προκαταβολές στούς παραγωγούς γιά τά προϊόντα πού τούς παρέδιδαν σ' αὐτούς καθώς καί ἡ ἀδυναμία τους νά κάνουν προαγορές σέ περιόδους πού εἶναι ἀπαραίτητο.

Ἀδυναμία τῶν ὑπαλλήλων τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων νά ἀπορρίπτουν ποσότητες ἀκατάλληλες γιά πώληση ὅπως κάνουν οἱ χονδρέμποροι.

γιατί;

Ἔλλειψη ἐνδιαφέροντος ἀπό τούς ὑπαλλήλους συνεταιρισμῶν νά ἐργασθοῦν σ' αὐτό τό χῶρο (τῆς Κεντρικῆς Λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν).

./.

ΙΙ. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

Στό σημερινό σύστημα έμπορίας τῶν ὀπωροκηπευτικῶν διαπιστώνουμε πολλές ἀδυναμίες καί προβλήματα πού εἶναι:

Ι.- Τό "κλειστό" ἐπάγγελμα τῆς χονδρεμπορίας τῶν φρούτων καί λαχανικῶν στίς δύο Κεντρικές Λαχαναγορές ('Αθήνας καί Θεσσαλονίκης). 'Αποτέλεσμα αὐτοῦ εἶναι ἡ λειτουργία πολλῶν μή βιωσίμων ἐπιχειρήσεων πού γιά νά ἐπιζήσουν χρησιμοποιοῦν ἀνορθόδοξα μέσα σέ βάρος τῶν παραγωγῶν καί καταναλωτῶν. Ἔτσι ἀντί οἱ τιμές τῶν φρούτων καί λαχανικῶν νά διαμορφώνονται ἐλεύθερα βάσει τῆς προσφορᾶς καί ζήτησης, διαμορφώνονται τελικά ἀπό τούς χονδρεμπόρους. ἄρα καταργηση ψευτοῦ ἐναγγέλματος-περισσότερος ανοιχταμισμός

2.- 'Ο μεγάλος ἀριθμός τῶν χονδρεμπόρων καί λιανεμπόρων. Σήμερα στήν Κεντρική Λαχαναγορά 'Αθηνῶν ὑπάρχουν περίπου ΙΙΟΟ χονδρέμποροι πού ἐξυπηρετοῦν 3.000.000 περίπου κατοίκους ἐνῶ στό Παρίσι 300 χονδρέμποροι ἐξυπηρετοῦν 8.000.000 περίπου κατοίκους. 'Επίσης στήν περιοχή 'Αττικῆς λειτουργοῦν γύρω στά 30.000 καταστήματα λιανικῆς πώλησης φρούτων καί λαχανικῶν. δηλαδή προώθηση μεγαλεμπόρων

'Αποτέλεσμα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν χονδρεμπόρων καί λιανεμπόρων εἶναι νά αὐξάνεται τό κόστος ἐμπορίας τῶν προϊόντων πού φυσικά πληρώνει ὁ καταναλωτής.

3.- 'Ο τρόπος διάθεσης τῶν προϊόντων ἀπό τούς χονδρεμπόρους γιά λογαριασμό τῶν παραγωγῶν ἔχει σάν ἀποτέλεσμα:

α) τήν μή εἰλικρινή ἐκκαθάριση λογαριασμοῦ πρός τόν παραγωγό, ὁ ὁποῖος ἐνῶ ἐπιβαρύνεται μέ ὅλα τά ἔξοδα διακίνησης τῶν προϊόντων του δέν συμμετέχει ἀνάλογα στά κέρδη. Καί

β) τήν αὔξηση τῆς τιμῆς στήν κατανάλωση, γιατί ὁ ἔμπορος συνήθως ἀποκομίζει μεγαλύτερα κέρδη ἀπό τά νόμιμα.

ἐωαυοιμόψεις

./.

4.- Ὁ τρόπος τῆς ἀπ'εὐθείας πώλησης τῶν προϊόντων ἀπό τούς παραγωγούς στούς χονδρεμπόρους μέ τήν ἔκδοση τιμολογίου βάσει συμφωνημένης τιμῆς ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν ἔκδοση "ψεύτικων" τιμολογίων. Ὁ παραγωγός πιεζόμενος ἀπό τόν χονδρέμπορο σχεδόν πάντα τά ὑπογράφει γιατί κινδυνεύει νά ζημιωθεῖ ἄν δέν τά πουλήσει ἀμέσως λόγω τῆς φθαρτότητας πού χαρακτηρίζουν τά φρούτα καί λαχανικά καί κατά συνέπεια δέν μπορεῖ νά τά διατηρήσει.

5.- Ὁ διπλός τρόπος διάθεσης τῶν προϊόντων ἀπό τούς παραγωγούς στούς χονδρεμπόρους, ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν καταστρατήγηση τῶν δικαιωμάτων τῶν παραγωγῶν καθώς καί τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων γιατί οἱ χονδρέμποροι τά παρουσιάζουν ἄλλοτε πωλούμενα γιά λογαριασμό τῶν παραγωγῶν καί ἄλλοτε γιά δικό τους.

6.- Ἡ ἔκδοση "ψεύτικων" τιμολογίων ἀπό τούς χονδρεμπόρους δυσκολεύει τήν συμμετοχή τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων στό κύκλωμα ἐμπορίας ἀφοῦ τελικά οἱ ἀγορανομικές διατάξεις ἰσχύουν μόνο γιά τίς νομοταγεῖς Συνεταιριστικές ὀργανώσεις καί ὄχι γιά τούς χονδρεμπόρους πού πάντα ξεφεύγουν ἐπινοῶντας διάφορα τεχνάσματα.

7.- "Κακοζυγίσεις". Οἱ χονδρέμποροι δέν ζυγίζουν σωστά τά προϊόντα πού ἀγοράζουν ἀπό τούς παραγωγούς καί συνήθως ὑπολογίζουν περισσότερο ἀπόβαρο ἀπό τό κανονικό σέ βάρος φυσικά τοῦ παραγωγοῦ.

Τό ἴδιο γίνεται καί ἀπό τούς λιανοπωλητές σέ βάρος τοῦ καταναλωτή.

Ἐπίσης ὑπάρχει τό γνωστό "μοστράρισμα" δηλ. οἱ χονδρέμποροι βάζουν πάντα τά καλλίτερα προϊόντα στήν ἐπάνω σειρά τῶν κιβωτίων μέ σκοπό νά πουλήσουν στούς λιανεμπόρους τά προϊόντα μέτριας ποιότητας γιά ἀνώτερη.

Αὐτό ἐπεκτείνεται στήν κατανάλωση μέ τό γνωστό "καπέλο" πού βάζουν οἱ λιανοπωλητές.

8.- Ὁ καθορισμός "ἀνώτατης" τιμῆς χονδρικῆς πώλησης πού καθορίζει τό Ὑπουργεῖο Ἐμπορίου ἔχει τίς παρά κάτω ἐπιπτώσεις στόν παραγωγό καί καταναλωτή.

./.

α) Σέ περίπτωση μεγάλης προσφοράς προϊόντων ὁ χονδρέμπορος ὑποχρεώνει τόν παραγωγό νά δεχθεῖ τιμολόγιο μέ ὑψηλότερη τιμή ἀπ' αὐτήν πού πληρώθηκε.

β) Ἀντίθετα σέ περίπτωση μειωμένης προσφοράς προϊόντων, πράγμα σπάνιο, ὁ παραγωγός ὑποχρεώνει τόν ἔμπορο νά ἐκδόσει τιμολόγιο μέ χαμηλότερη τιμή ἀπ' αὐτήν πού πληρώθηκε.

γ) Ὅταν ὑπάρχει μεγάλη προσφορά ὁ χονδρέμπορος ὑποχρεώνεται ἀπό τό λιανέμπορο στήν ἔκδοση τιμολογίου μέ τιμή ὑψηλώτερη ἀπ' αὐτή πού πληρώθηκε, μέ σκοπό τήν ἀπόκτηση μεγαλύτερου κέρδους τοῦ λιανέμπορου.

δ) Τό ἀντίθετο συμβαίνει ὅταν ἡ προσφορά τῶν προϊόντων εἶναι μειωμένη. Ὁ χονδρέμπορος ὑποχρεώνει τόν λιανοπωλητή νά δεχθεῖ τιμολόγιο μέ χαμηλότερη τιμή ἀπ' αὐτή πού πλήρωσε (ὁ λιανοπωλητής). Ἀποτέλεσμα εἶναι ὁ λιανοπωλητής νά ὑποχρεώνει τόν καταναλωτή νά πληρώνει τιμή μεγαλύτερη ἀπό τήν καθορισμένη "ἀνώτατη" τιμή λιανικῆς πώλησης

9.- Σέ περίπτωση πού δέν καθορίζεται "ἀνώτατη" τιμή πώλησης καί ἡ πώληση τῶν προϊόντων ὑπόκειται σέ ἀγορανομικές διατάξεις (πού ἀφοροῦν τά ποσοστά κέρδους) παρατηρεῖται ἡ τάση ἔκδοσης "ψεύτικων τιμολογίων" ἀπό τούς χονδρεμπόρους καί λιανεμπόρους μέ σκοπό τήν αὔξηση τῶν κερδῶν τους, πέραν τῶν νομίμων, σέ βάρος τοῦ παραγωγοῦ καί καταναλωτή.

10.- Σέ περίπτωση πού δέν καθορίζονται οὔτε ἀνώτατη τιμή οὔτε ποσοστά κέρδους, γιά τήν διαμόρφωση τῶν τιμῶν θεωρητικά λειτουργεῖ ὁ νόμος τῆς προσφορᾶς καί ζήτησης. Λόγω ὅμως τοῦ σημερινοῦ συστήματος ἐμπορίας (κλειστό ἐπάγγελμα καί καταστρατήγηση ἀπό τούς χονδρεμπόρους) δημιουργοῦνται πάλι προβλήματα.

11.- Ὁ καθορισμός τῆς "ἀνώτατης" τιμῆς πώλησης, ἐμποδίζει τόν παραγωγό νά πουλήσει τά προϊόντα του σέ ὑψηλότερη τιμή ὅταν ἡ παραγωγή εἶναι μειωμένη (ἄρα μειωμένη προσφορά). Στήν ἀντίθετη ὅμως περίπτωση ὅταν δηλ. ἡ παραγωγή εἶναι μεγάλη (μεγάλη προσφορά) τό Κράτος δέν παίρνει κανένα μέτρο ὑπέρ τοῦ παραγωγοῦ, ὅπως π.χ. καθορισμός "κατώτατης""

./.

τιμῆς πώλησης οὕτως ὥστε νά τοῦ ἐξασφαλίσει τό κόστος παραγωγῆς καί ἕνα λογικό κέρδος πού συνήθως τό λογικό κέρδος εἶναι τό κόστος ἐργασίας τοῦ παραγωγοῦ. Γιατί σήμερα στόν ὑπολογισμό κόστους παραγωγῆς εἶναι ἀμφίβολο ἄν ὑπολογίζεται καί ἡ ἐργασία πού καταβάλει ὁ παραγωγός.

I2.- Λείπει ἡ "τυποποίηση" σχεδόν σέ ὅλα τά προϊόντα. Τυποποίηση σημαίνει: διαλογή, βάσει ὁρισμένων κριτηρίων, ὅπως μέγεθος, βαθμός ὡριμότητας κ.λ.π., συσκευασία καί κατάταξη τῶν προϊόντων κατά κατηγορίας ποιότητας. Ἡ τυποποίηση ἐφαρμόζεται ὑποχρεωτικά μόνο σέ ὡρισμένα προϊόντα πού ἐξάγονται (π.χ. ροδάκινα καί βερύκοκα).

Ἐπακόλουθο τῆς ἔλλειψης τυποποίησης εἶναι:

α) Ὁ καθορισμός ἀπό τούς ἐμπόρους αὐθαίρετων ποιοτήτων κατά τόπο πού νά ἐξυπηρετοῦνται τά συμφέροντα τους.

β) Ἀδυναμία καθορισμοῦ "ἐνιαίας" τιμῆς κατά κατηγορίες ποιότητας τῶν προϊόντων σ'ὅλη τή χώρα μέ ἀποτέλεσμα νά παρατηροῦνται γιά τό ἴδιο προϊόν διαφορές στή τιμή λιανικῆς πώλησης ὄχι μόνο ἀπό πόλη σέ πόλη ἀλλά ἀκόμα καί στήν ἴδια γειτονιά.

γ) Ἐπιβάρυνση τοῦ καταναλωτῆ πού πληρώνει "ἀνώτατη" τιμή γιά προϊόντα πού δέν εἶναι τῆς ἀντίστοιχης ποιότητας σέ σχέση μέ τήν τιμή.

I3.- Ἡ τυποποίηση, ἐφ'ὅσον γίνεται, γίνεται συνήθως ἀπό τούς χονδρέμπορους. Αὐτό τούς ἐπιτρέπει νά δικαιολογοῦν περισσότερα ἔξοδα ἀπό τά πραγματικά καί κατ'ἐπέκταση μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους.

I4.- Ἔλλειψη τῆς ἀπαραίτητης ὑποδομῆς τῆς ἐμπορίας τῶν φρούτων καί λαχανικῶν. Αὐτό σημαίνει ὅτι τά λίγα διαλογιστήρια, συσκευαστήρια, ἀποθῆκες καί ψυκτικές ἐγκαταστάσεις (γιά τήν διατήρηση τῶν προϊόντων) δέν ἐπαρκοῦν. Εἶναι ἀπαραίτητα στίς ζῶνες παραγωγῆς νά δημιουργηθοῦν κι'ἄλλα μέ σύγχρονες ἐγκαταστάσεις. Ἔτσι ὥστε νά μπορεῖ νά γίνει ἡ τυποποίηση καί ἡ διατήρησή τους (ἀφοῦ εἶναι φθαρτά προϊόντα) σέ εἰδικούς ψυκτικούς χώρους.

./.

I5.- Ἔλλειψη τοπικῶν ἀγορῶν στίς ζῶνες παραγωγῆς, σ'ὅλη τή χώρα. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ εἶναι ἡ μονοπώληση τῶν 2 Κεντρικῶν Λαχαναγορῶν.

I6.- Ἔλλειψη προγραμματισμοῦ τῆς παραγωγῆς ἀπό εἰδική ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων καί ἔλλειψη ἔγκαιρης προαγγελίας τιμῶν καί οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων στούς παραγωγούς. Ἕνας καλός προγραμματισμός τῆς παραγωγῆς σημαίνει ἀποφυγή τῶν αἰχμῶν παραγωγῆς πού μπορεῖ νά γίνει μέ τήν ἐκλογή ποικιλιῶν πού ὡριμάζουν σέ διαφορετικές περιόδους.

I7.- Δέν ἔχει ὁλοκληρωθεῖ ὁ ἐκσυγχρονισμός τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων, ὥστε νά καλυτερεύσουν ἡ στρεμματική ἀπόδοση καί ἡ ποιότητα τῶν προϊόντων.

Οὔτε ἔχει ἐπεκταθεῖ ἡ συλλογική μορφή καλλιέργειας (ὁμαδικές καλλιέργειες) ὥστε νά συμπιεσθεῖ τό κόστος παραγωγῆς.

I8.- Ἔλλειψη ὑπεύθυνης πληροφόρησης τοῦ παραγωγοῦ σέ θέματα ἀγορᾶς καί τιμῶν μέ ἀποτέλεσμα ὁ παραγωγός νά μή μπορεῖ νά προσανατολίσει τήν παραγωγή τους (ἰδίως στά κηπευτικά) μέ ἀντικειμενικά κριτήρια.

I9.- Ἔλλειψη θεσμικοῦ πλαίσιου πού νά προστατεύει τόν παραγωγό καί καταναλωτή. Ἀντίθετα οἱ διάφορες "ἀγορανομικές διατάξεις" καί περιορισμοί ἐνισχύουν τούς χονδρεμπόρους.

20.- Μιά ἄλλη διαπίστωση εἶναι ἡ πολύ ἀδύνατη διαπραγματευτική θέση τοῦ παραγωγοῦ, πού ὀφείλεται στίς μικρές ποσότητες πού διαθέτει λόγω τοῦ μικροῦ μεγέθους τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων. Αὐτό ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν ἀδυναμία τους νά πετύχουν ὑψηλές τιμές καί τό πρόβλημα διάθεσής τῶν προϊόντων τους.

2I.- Ἀδυναμία τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, μέ τήν ἰσχύουσα νομοθεσία, νά ἀναλάβουν ἔντονη δραστηριότητα στήν ἐμπορία τῶν φρούτων καί λαχανικῶν.

Τό σημερινό Νομοσχέδιο περί Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν εἶναι ἀπαράδεκτο καί καλλίτερα θά ἦταν νά μήν ὑπῆρχε. Θά ἔπρεπε οἱ γεωργοί νά εἶναι

./.

ἐλεύθεροι νά ἀποφασίζουν τήν ἵδρυση ἑνός Συνεταιρισμοῦ, ὅταν αὐτοί κρίνουν ἀπαραίτητο, καί νά μποροῦν νά ἀναλαμβάνουν ὁποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα. Ἄλλωστε εἶναι γνωστό σέ ὅλους ὅτι οἱ Γεωργικές Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις δέν εἶναι κερδοσκοπικές ἐπιχειρήσεις ἀλλά κοινωνικο-οἰκονομικές ὁμάδες γεωργῶν πού σκοπό ἔχουν τήν προστασία τῶν γεωργικῶν συμφερόντων τους καί τήν καλυτέρευση τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τους.

Τό σημερινό Νομοσχέδιο περί Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἀντί νά προστατεύει τούς γεωργοκτηνοτρόφους, τελικά τούς καθιστᾶ ὄργανα τῆς Κρατικῆς πολιτικῆς πού ἐλεγχονται καί ἐποπτεύονται ἀπό τό Ὑπουργεῖο Γεωργίας, τήν ΑΤΕ ἤ τήν ΠΑΣΕΓΕΣ.

Οἱ Γεωργικοί Συνεταιρισμοί σήμερα εἶναι ἐξαρτημένοι ἀπό τό Κράτος ἐνῶ θά ἔπρεπε νά εἶναι αὐτόνομα κύτταρα τῆς κοινωνίας μας.

Ὁ ἔλεγχος καί ἡ κηδεμονία τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἀπό τό Κράτος ἀποτελεῖ ἀνασταλτικό παράγοντα στήν προώθηση τοῦ Συνεταιριστικοῦ Κινήματος στόν τόπο μας.

22.- Δέν ὑπάρχουν οἰκονομικά κίνητρα καί ἐνισχύσεις πού θά παροτρύνουν τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς νά ἀναλάβουν καί ἄλλες δραστηριότητες ἐκτός ἀπό τίς πιστωτικές ὅπως π.χ. τήν ἐμπορία ἤ τήν μεταποίηση τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

III. Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ

Οἱ προτάσεις ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν ἔχουν γίνει μὲ γνώμονα τὴν καλυτέρευση τῆς οἰκονομικῆς θέσης τοῦ ἀγρότη καὶ τὴν προστασία τοῦ καταναλωτῆ ἀπὸ τοὺς ἐνδιαμέσους τοῦ ἐμπορίου. Τὸ περιβόητο ἄνοιγμα τῆς "φαλίδας"(δηλ.ἡ μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τιμῆς τοῦ παραγωγοῦ καὶ τῆς τιμῆς τοῦ καταναλωτῆ) δὲν θὰ ἐξαλειφθεῖ ποτέ, γιατὶ σήμερα ἕνα προϊόν, ποὺ φεύγει ἀπὸ τὸ χωράφι, μέχρι νὰ φθάσει στὴν κατανάλωση περνάει ὡρισμένες φάσεις διαδικασίας ὅπως: διαλογή, συσκευασία,(τυποποίηση) μεταποίηση (π.χ. κονσέρβα) ἐφ'ὅσον πρόκειται γιὰ βιομηχανικὸ γεωργικὸ προϊόν. καὶ διακίνηση. Αὐτὸ σημαίνει ἐπιβάρυνση τῆς ἀρχικῆς τιμῆς ποὺ εἶχε στὸ χωράφι.

Τὸ πρόβλημα λοιπὸν τίθεται ὡς ἑξῆς:

α. Πῶς θὰ μικραίνει τὸ μεγάλο ἄνοιγμα ποὺ σήμερα ὑπάρχει καὶ

β. Ποιός θὰ ἀποκομίζει τὰ ὀφέλη αὐτοῦ τοῦ ἀνοίγματος.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι μὲ τὸ σημερινὸ σύστημα ἐμπορίου τῶν ὀπωροκηπευτικῶν τὸ παράνομα μεγάλο ἄνοιγμα τὸ καρπώνονται οἱ ἐνδιάμεσοι τοῦ ἐμπορίου σὲ βάρος τῶν παραγωγῶν καὶ καταναλωτῶν.

Στόχος μας λοιπὸν εἶναι νὰ γίνει ἀνακατανομὴ τῶν ὀφελῶν ἔτσι ὥστε τὰ κέρδη νὰ μεταφερθοῦν ἀπὸ τοὺς ἐνδιάμεσους (μεσάζοντες) στὸν φυσικό τους κάτοχο δηλ. τὸν παραγωγὸ καὶ δεύτερο ἡ κατανάλωση νὰ πληρώνει τὴν πραγματικὴ ἀξία (ὄχι πλασματικὴ) τοῦ προϊόντος ποὺ ἀγοράζει, δηλ. ἀνάλογα μὲ τὴν ποιότητα. Αὐτὸ σημαίνει ὑψηλὴ τιμὴ γιὰ προϊόντα ἀνώτερης ποιότητας, χαμηλὴ δὲ τιμὴ γιὰ τὰ ἴδια προϊόντα ἀλλὰ μέτριας ποιότητας.

Οἱ κυριώτερες προτάσεις μποροῦν νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς:

παραδείγματος

I. Νὰ ἱδρυθοῦν τοπικὲς ἀγορὲς στὶς σπουδαιότερες ζῶνες παραγωγῆς καὶ νὰ βελτιωθοῦν οἱ ὑπάρχουσες δύο Κεντρικὲς Λαχαναγορὲς μὲ ὅλο τὸ σύγχρονο ἐξοπλισμὸ γιὰ τὴν διαδικασία τῆς ἀγοραπωλησίας (π.χ. Ζυγαριὲς ἀκριβείας, μηχανήματα φορτοεκφορτωτικά, ἀποθῆκες κ.λ.π.).

./.

2. Νά γίνουν ἔργα ὑποδομῆς τῆς ἐμπορίας τῶν ὀπωροκηπευτικῶν.

α) Νά βελτιωθοῦν τά ἤδη ὑπάρχοντα κέντρα διαλογῆς καί συσκευασίας καθώς καί οἱ ψυκτικές ἐγκαταστάσεις.

β) Νά δημιουργηθοῦν ι ἄλλα κέντρα τυποποίησης τουλάχιστον σ'ὅλες τίς ζῶνες παραγωγῆς καθώς καί νέες ψυκτικές ἐγκαταστάσεις γιά τήν διατήρηση τῶν εὐαλοίωτων φρούτων καί λαχανικῶν (ἀποθῆκες, ψυκτικά μέσα μεταφορᾶς, ψυκτικοί θάλαμοι κ.λ.π.).

γ) Νά δημιουργηθεῖ ἑνιαῖος φορέας διαχείρησης τῶν μέσων συσκευασίας καί γενικά τυποποίηση τῶν προϊόντων. ωοῦ, ωώ(

3. Ἡ ἐμπορία τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων νά ὑπαχθεῖ στό Ὑπουργεῖο Γεωργίας, τό ὁποῖο ἔχει καί τήν εὐθύνη γιά τόν προγραμματισμό τῆς παραγωγῆς.

4. Νά σταματήσει τό μονοπώλιο τῶν δύο Κεντρικῶν Λαχαναγορῶν, δηλ. νά καταργηθεῖ τό "κλειστό" ἐπάγγελμα καί νά εἶναι ἐλεύθερη ἡ εἴσοδος σ'ὅλους τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς πώλησης ἀγροτικῶν προϊόντων.

5. Νά ἐπιτραπεῖ στούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς νά πουλᾶνε στή χονδρική καί λιανική πώληση (π.χ. ἀπ'εὐθείας σέ Σοῦπερ Μάρκετ ἤ στούς Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς ἤ σέ πρατήρια δικά τους).

6. Νά ἀπαγορευθεῖ ἡ πώληση ἀγροτικῶν προϊόντων ἀπό τούς χονδρεμπόρους γιά "λογαριασμό τῶν παραγωγῶν".

7. Νά ἀναγράφονται σ'ὅλα τά τιμολόγια : τό εἶδος, ἡ ποικιλία, ἡ κατηγορία ποιότητας, ἡ ποσότητα καθώς καί ἡ τιμή κατά κιλό ἤ τόννο, ὁ τόπος προέλευσης, ἡμερομηνία κ.λ.π.

8. Νά ἐλέγχονται ἐγκαίρως ὅλα τά τιμολόγια πού ἐκδίδονται κατά τίς ἀγοραπωλησίες ἀπό τίς κατά τόπους ὑπηρεσίες.

9. Νά καθιερωθεῖ "σταδιακά" ὑποχρεωτική τυποποίηση γιά τά σπουδαιότερα ὀπωροκηπευτικά πού προορίζονται εἴτε γιά ἐσωτερική κατανάλωση εἴτε γιά ἐξαγωγές.

./.

10. Ἡ τυποποίηση τῶν ὀπωροκηπευτικῶν νά γίνεται μόνο ἀπό τούς παραγωγούς ἤ Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις τῶν παραγωγῶν. οπμ. 2ζ.

11. Νά ὁρισθοῦν ἀπό τό Ὑπουργεῖο Γεωργίας ἐνιαῖοι κανόνες τυποποίησης κατ' εἶδος καί ποικιλία πράγμα πού σημαίνει ἐνιαία τιμή πώλησης σ' ὅλη τή χώρα.

12. Ὅλα τά ὑπάρχοντα συσκευαστήρια, διαλογιστήρια, ψυκτικές ἐγκαταστάσεις καί χῶροι νά περιέλθουν στούς Συνεταιρισμούς παραγωγῶν.

13. Νά δημιουργηθεῖ εἰδική ὑπηρεσία ἀπό γεωπόνους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας κατά ζῶνες παραγωγῆς πού θά ἀσχολεῖται μέ τόν ποιοτικό ἔλεγχο τῶν προϊόντων.

14. Νά καταργηθεῖ ἡ "ἀνώτατη" τιμή πώλησης τῶν ὀπωροκηπευτικῶν καί νά ὁρίζεται μόνο "κατώτατη" τιμή πώλησης τῶν προϊόντων, γιά τήν προστασία τῶν παραγωγῶν.

15. Τό Ὑπουργεῖο Γεωργίας νά καθιερώσει, ἔπειτα ἀπό ἔρευνα τῶν συνθηκῶν ἀγορᾶς τιμή "προσανατολισμοῦ", ὥστε νά μπορεῖ ὁ κάθε καλλιεργητής νά προγραμματίζει τήν παραγωγή του βάσει δεδομένων καί ὄχι τυχαῖα. Ἡ τιμή προσανατολισμοῦ εἶναι ἐνδεικτική τιμή πού συνήθως εἶναι χαμηλότερη ἀπό τήν τελική τιμή πώλησης τοῦ προϊόντος.

16. Νά δημιουργηθεῖ εἰδική ὑπηρεσία πού θά ἀσχολεῖται μέ τήν ἔρευνα ἀγορᾶς. Μ' αὐτό τόν τρόπο θά διευκολυνθεῖ ὁ παραγωγός στόν προσανατολισμό τῆς παραγωγῆς του στήν ἐσωτερική κατανάλωση ἀλλά συγχρόνως ὁ καταναλωτής.

17. Νά καθιερωθοῦν ἐνιαῖες τιμές στήν κατανάλωση σ' ὅλη τή χώρα (ἐνδεχόμενα νά ὑπάρχει μία ἐπί πλέον ἐπιβάρυνση γιά πολύ ἀπομακρυσμένα μέρη ἤ τά νησιά πού ἔχουν αὐξημένα μεταφορικά).

18. Γιά τήν προστασία τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ νά γίνεται συστηματική ἐνημέρωση ἀπ' ὅλα τά μαζικά μέσα ἐνημέρωσης ἐπί τῆς λιανικῆς πώλησης.

./.

19. Ἡ ἐμπορία τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἀπό τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς ἤ Ἑνώσεις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν θά ἔχει σάν ἀποτέλεσμα ἐκτός τῶν ἄλλων καί τήν ἐνίσχυση τῆς διαπραγματευτικῆς θέσης τῶν παραγωγῶν. Γιά νά μπορέσουν οἱ Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις νά ἀναλάβουν τήν ἐμπορία τῶν προϊόντων τους στό ἐξωτερικό ἤ ἐσωτερικό θά πρέπει νά γίνει ἀναδιοργάνωση τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν μέ βάση τήν αὐτοτέλεια τήν δημοκρατική λειτουργία αὐτῶν.

Γιά νά μπορέσουν οἱ συνεταιρισμοί νά ξεπεράσουν τίς ἀδυναμίες πού ἀναφέρθηκαν καί νά συμβάλλουν μέ τήν ἀπαιτούμενη ἀποτελεσματικότητα στήν ἐμπορία τῶν ὀπωροκηπευτικῶν, σέ τρόπο πού νά ἐξυπηρετοῦν ταυτόχρονα τόσο τό συμφέρον τῶν παραγωγῶν ὅσο καί τῶν καταναλωτῶν πρέπει νά προηγηθεῖ ἡ ἀναμόρφωση τοῦ Νόμου περί Συνεταιρισμῶν. Τό θέμα ὅμως αὐτό ἀπαιτεῖ ξεχωριστή μελέτη.

Π Η Γ Ε Σ

1.- ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.

Ὑπουργεῖον Γεωργίας 1972

2.- ΕΕΥΓΙΑΝΣΙΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΚΡΕΑΤΟΣ

Ὑπουργεῖον Γεωργίας 1972

3.- ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΦΟΡΕΩΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ὑπουργεῖον Γεωργίας 1975

4.- ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Ὑπουργεῖον Γεωργίας 1971

5.- ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΤΙΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΟΝ Ο.Κ.Λ.Α.

Ὑπουργεῖον Γεωργίας 1971

6.- ΤΑ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ (ΠΑΣΕΓΕΣ) 1977

7.- ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ

Πρότασις Ὀργανώσεως τοῦ συστήματος εἰς τήν ἐσωτερικήν ἀγοράν

Γ. Συκιανάκης, Κ.Ε.Π.Ε. 1976